



Eftirlaunasjóður FÍA



Stefna um sjálfbærar
og ábyrgar fjárfestingar

EFNISYFIRLIT

STEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR.....	3
YFIRLÝSING UM SJÁLFBÆRNIÁHÆTTU (E. SUSTAINABILITY RISK)	4
YFIRLÝSING VEGNA HELSTU NEIKVÆÐU ÁHRIFA FJÁRFESTINGAÁKVARÐANA Á SJÁLFBÆRNIÞÆTTI	5
UPPLÝSINGAR UM HVERNIG STARFSKJÖR SAMRÆMAST INNFELLINGU SJÁLFBÆRNIÁHÆTTU VIÐ FJÁRFESTINGARÁKVÖRÐUNARFERLI	6

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Það er meginmarkmið sjóðsins að varðveita og ávaxta fé sjóðfélaga á eins hagkvæman hátt og kostur er og leitast þannig við að hámarka ávöxtun miðað við áhættu.

Stefna þessi markar stefnu EFÍA um siðferðileg viðmið í fjárfestingum sem lífeyrissjóðum ber að setja sér samkvæmt 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Stefnan nær til allra fjárfestinga sjóðsins en tekur sérstaklega til umhverfis- og félagslegra þátta í fjárfestingum sjóðsins í innlendum skráðum félögum. Nánar er fjallað um kröfur sjóðsins til stjórnarhátta í félögum þar sem hann er hluthafi í hluthafastefnu sjóðsins.

Viðmið um ábyrgar fjárfestingar

Almennt horfir EFÍA til lengri tíma í fjárfestingum sjóðsins til samræmis við langtímaskuldbindingar sínar. Þannig fara hagsmunir sjóðsins saman við langtímasjónarmið um ábyrga og sjálfbæra viðskiptahætti í starfsemi þeirra félaga sem hann fjárfestir í.

Sjóðurinn horfir til viðmiða Sameinuðu þjóðanna um meginreglur samfélagsábyrgðar (e. UN Global Compact) og ábyrga fjárfestinga (e. UN Principles for Responsible Investment) og gerir kröfur til eignastýringaraðila sjóðsins að horfa til þriggja grunnþátta sjálfbærni, umhverfis- og félagslegra þátta og stjórnarhætti, við fjárfestingarákvarðanir.

Aðferðir og framkvæmd

Við mat á fjárfestingum EFÍA í innlendum skráðum félögum fylgir sjóðurinn eftir stefnu þessari um ábyrgar fjárfestingar. Sjóðurinn er hlutfallslega stór á innlendum fjármálamarkaði og því er mikilvægt að hann beiti sér sem virkur hluthafi í innlendum félögum og gæti þannig að hagsmunum sínum og sjóðfélaga. Þannig er horft til viðmiða sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar við fjárfestingarákvarðanir og vinnu við mótun og endurskoðun fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Erlendar fjárfestingar sjóðsins eru almennt í sjóðum frekar en í einstökum félögum. Við mat á rekstraraðila sjóða gerir sjóðurinn kröfu um að stefna þeirra í ábyrgum fjárfestingum sé könnuð og niðurstöðurnar lagðar fram sem einn af þáttunum til grundvallar fjárfestingarákvörðun. Kannanir á málefnum ábyrga fjárfestinga eru þannig hluti af fjárfestingarferli sjóðsins en ekki skilyrði fyrir fjárfestingarákvörðun.

Komi í ljós að félag í beinni eigu sjóðsins verði uppvíst af fráviki á grundvelli fyrirtilgreindra viðmiða mun sjóðurinn beita sér fyrir því að félagið ráðist í viðeigandi úrbætur. Við slíka ákvörðun er þó ávallt gætt ýtrustu varfærni þar sem heildarhagsmunir sjóðsins og sjóðfélaga eru hafðir að leiðarljósi.

Tilgangur

Skjali þessu er ætlað að lýsa því hvernig Eftirlaunasjóður FÍA (hér eftir „EFÍA“) innleiðir áhættuþætti tengda sjálfbærni í fjárfestingarákvarðanaferli. Reglugerð (ESB) 2019/2088 um upplýsingagjöf tengda sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu („SFDR“) skilgreinir áhættu tengda sjálfbærni (e. sustainability risk, hér eftir „sjálfbærniáhætta“) sem atburð eða ástand á sviði umhverfismála, félagsmála eða stjórnaðarháttanna sem gæti, ef hann gerist, haft raunveruleg eða hugsanleg veruleg neikvæð áhrif á virði fjárfestingarinnar.

Greining á sjálfbærniáhættu

Greining á sjálfbærniáhættu er unnin samhliða mati á annarri fjárhagslegri áhættu og fer fram áður en fjárfestingarákvörðun er tekin. Aðferðin við mat á sjálfbærniáhættu er breytileg eftir því hvaða fjárfestingarkostur á í hlut, enda getur þýðing sjálfbærniáhættu, tímarammi og aðgangur að viðeigandi upplýsingum verið mismunandi á milli einstakra eignaflokka og tegunda fjárfestinga.

Greining rekstraraðila EFÍA nær yfir hinar ýmsu birtingarmyndir sjálfbærniáhættu á einstaka fjárfestingar. Rekstraraðili EFÍA hugar m.a. að áhrifum raunlægrar áhættu (e. physical risk), þ.e. áhættu sem stafar beint af loftslagsbreytingum, og umbreytingaráhættu (e. transition risk), þ.e. áhættu vegna breytinga á lögum, viðmiðum eða aðgerðum í tengslum við loftslagsbreytingar, á virði og/eða ávöxtun fjárfestingarkosta.

Rekstraraðili EFÍA hefur aðgang að viðunandi upplýsingum til greiningar á sjálfbærniáhættu í fjárfestingarferlinu. Upplýsingar eru, eftir atvikum, sóttar frá utanaðkomandi greiningarfyrirtækjum til fyllingar innra mati rekstraraðilans. Við mat á sjálfbærniáhættu stakra verðbréfa er framkvæmd greining á því hvernig sjálfbærniáhætta getur haft áhrif á sjóðinn. Greiningin byggir, eftir atvikum, á fyrirbyggjandi upplýsingum um útgefandann, upplýsingum sem er aflað frá útgefanda og/eða upplýsingum frá utanaðkomandi greiningaraðilum. Við mat á sjálfbærniáhættu sjóða er metið hvernig viðkomandi sjóðsstýringarfyrirtæki horfir til sjálfbærniáhættu í fjárfestingum sínum fyrir hönd sjóðsins. Skorti nauðsynlegar upplýsingar er kallað eftir viðeigandi upplýsingum frá sjóðsstýringarfyrirtækinu.

Sambætting sjálfbærniáhættu við töku fjárfestingarákvarðana

Á grundvelli framantalinnar greiningar framkvæmir rekstraraðili EFÍA mat á því hvernig sjálfbærniáhætta getur komið til með að hafa áhrif á virði eða ávöxtun þeirrar fjárfestingar sem um ræðir hverju sinni. Mat á áhrifum sjálfbærniáhættu á virði eða ávöxtun fjárfestingar er loks borin saman við fjárfestingarmarkmið EFÍA, áður en endanleg fjárfestingarákvörðun er tekin.

Sjálfbærniáhætta þarf ekki að koma í veg fyrir fjárfestingu. Viðeigandi ráðstafanir vegna óásættanlegrar sjálfbærniáhættu fjárfestingarkosts eru breytilegar eftir atvikum og eðli áhættunnar. Á meðal þeirra ráðstafana sem EFÍA getur gripið til er að fjárfesta ekki í, minnka vægi vörunnar í eignasafni, eiga viðræður við útgefendur, veita útgefendum aðstoð við að lágmarka áhættu, beita virku eignarhaldi til að tryggja að gripið verði til tilhlýðilegra ráðstafana, o.fl.

Mat á sjálfbærniáhættu felst í huglægu mati og getur falið í sér notkun gagna frá þriðja aðila sem geta verið ófullnægjandi og/eða ónákvæm. Þó matið sé framkvæmt skv. bestu vitund á hverjum tíma er ekki hægt að tryggja að EFÍA meti rétt áhrif sjálfbærniáhættu á fjárfestingar.

Inngangur

Yfirlýsingu þessari er ætlað að lýsa því hvernig eða hvort Eftirlaunasjóður FÍA tekur tillit til helstu neikvæðu áhrifa fjárfestingarákvarðana á sjálfbærniþætti. Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/2088 („SFDR“) hefur verið innleidd í íslenskan rétt með lögum nr. 25/2023 um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar. Eftirlaunasjóði FÍA er skylt, skv. 1. mgr. 4. gr. SFDR, að birta á vefsíðum sínum uppfærðar upplýsingar um hvernig eða hvort tekið er tillit til neikvæðra áhrifa fjárfestingarákvarðana sjóðsins á sjálfbærniþætti.

Yfirlýsing

Í samræmi við 4. gr. SFDR upplýsir Eftirlaunasjóður FÍA hér með að sjóðurinn tekur að svo stöddu ekki tillit til neikvæðra áhrifa fjárfestingarákvarðana á sjálfbærniþætti eins og þeir birtast í 4. gr. SFDR.

Ástæða þess er sú að núverandi stefna um ábyrgar fjárfestingar sjóðsins ásamt því vinnulagi sem sjóðurinn tileinkar sér er ásætlanlegt og sniðið að fjárfestingarstefnu sjóðsins. Eftirlaunasjóður FÍA mun fylgjast með þróun á eftirliti m.t.t. SFDR og annarra gildandi laga og reglugerða sem miða að UFS-þáttum.

Samantekt á eigendastefnu Eftirlaunasjóðs FÍA

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Þannig er meginmarkmið sjóðsins að varðveita og ávaxta fé sjóðfélaga á eins hagkvæman hátt og kostur er og leitast þannig við að hámarka ávöxtun miðað við áhættu.

Hluthafastefna Eftirlaunasjóðs FÍA markar stefnu og stjórnarhætti sjóðsins sem hluthafi í þeim innlendu félögum sem hann fjárfestir í. Hluthafastefnunni er ætlað að stuðla að faglegum samskiptum við stjórnir félaga og aðra hluthafa ásamt því að stuðla að auknu gagnsæi og trúverðugleika á markaði. Eftirlaunasjóður FÍA leggur áherslu á að félög sem sjóðurinn á eignarhluti í eigi í virkri samkeppni á viðkomandi markaði. Sjóðurinn gerir sér grein fyrir að eignarhald á verulegum hlutum í félögum á sama markaði kallar á sérstaka aðgæslu af hálfu sjóðsins. Þannig styður sjóðurinn til að mynda ekki framboð stjórnarmanns til stjórnarsetu í stjórn tveggja félaga á samkeppnismarkaði.

Sjóðurinn leitast við að sækja hluthafafundi þeirra innlendu félaga sem hann er hluthafi í, sér í lagi skráðra félaga. Sérstakri valnefnd sjóðsins, skipuð stjórnarformanni, varaformanni og framkvæmdastjóra, er falið umboð stjórnar til að fara yfir tillögur sem lagðar eru fyrir hluthafafundi félaga og meta þær með tilliti til þessarar stefnu og hagsmuna sjóðsins. Valnefnd heldur fundargerð þar sem fram kemur rökstudd afstaða til þess hvernig atkvæðum sjóðsins skuli ráðstafað. Framkvæmdastjóri fer að jafnaði með atkvæðisrétt sjóðsins í umboði stjórnar á hluthafafundum. Framkvæmdastjóri hefur þó heimild til að veita öðrum umboð til að fara með atkvæðisréttinn í sinn stað.

Hluthafastefna sjóðsins, sem er aðgengileg á heimasíðu sjóðsins, snertir meðal annars á vali á, kröfum til, og samskiptum við stjórnarmenn í félögum sem sjóðurinn fer með eignarhlut í. Einnig er gerð krafa um að starfskjarastefna félaga sem sjóðurinn fer með eignarhlut í uppfylli hlutafélagalög og taki mið af viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja eftir því sem við á.

Fylgni við alþjóðlega staðla

Almennt gerir sjóðurinn kröfu um eignastýringaraðili sjóðsins sé aðili að meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI) og horfi því til umhverfismála, félagslegra þátta og stjórnarháttanna við mat og ákvarðanir á fjárfestingum. Einnig horfir sjóðurinn til alþjóðlegra meginreglna Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð (UN Global Compact) í fjárfestingum sínum.

UPPLÝSINGAR UM HVERNIG STARFSKJÖR SAMRÆMAST INNFELLINGU SJÁLFBÆRNIÁHÆTTU VIÐ FJÁRFESTINGARÁKVÖRÐUNARFERLI

Tilgangur

Lífeyrissjóðir sem bjóða upp á lágmarkstryggingavernd í skilningi laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er skylt að birta upplýsingar á heimasíðum sínum um hvernig starfskjarastefna lífeyrissjóða samræmist innfellingu áhættu tengdri sjálfbærni við fjárfestingarákvörðunarferli, á grundvelli 1. mgr. 1. gr. laga nr. 25/2023.

Samþætting sjálfbærniáhættu við töku fjárfestingarákvarðana

EFÍA útvistar eignastýringu og rekstri til Arion banka. Framkvæmdastjóri EFÍA er eini starfsmaður sjóðsins og er ráðinn af stjórn. Starfskjör framkvæmdastjóra taka ekki á beinan hátt mið af því hvernig sjálfbærniáhætta er felld inn í fjárfestingarákvarðanir.

Samþykkt á stjórnarfundum Eftirlaunasjóðs FÍA 26. nóvember 2025

